

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๔๕/๒๕๔๒

วันที่ ๑๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๒

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคทหารราษฎร์ปัตย์

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๒ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งยุบพรรคทหารราษฎร์ปัตย์ โดยมีข้อเท็จจริงและเอกสารประกอบคำร้องว่า พรรคทหารราษฎร์ปัตย์ เป็นพรรคการเมืองที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยนายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนการจดทะเบียนพรรคทหารราษฎร์ปัตย์เป็นพรรคการเมืองเมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๑ ซึ่งภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจดทะเบียนพรรคทหารราษฎร์ปัตย์ จะครบกำหนดในวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นวันสุดท้ายของระยะเวลา แต่เนื่องจากวันดังกล่าวเป็นวันเสาร์ และวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๔๒ ตรงกับวันอาทิตย์ จึงนับวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๒ เป็นวันเปิดทำการใหม่ต่อจากวันที่หยุดทำการเป็นวันสุดท้ายที่พรรคทหารราษฎร์ปัตย์ ต้องดำเนินการตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจดทะเบียนพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิก ซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนพรรคการเมืองประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา เมื่อครบกำหนดเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันตามที่ กฎหมายกำหนดแล้ว ปรากฏว่า พรรคทหารราษฎร์ปัตย์มีสมาชิกพรรคและจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง

ไม่ครบถ้วนตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ กำหนดไว้ เป็นเหตุให้พรรคการเมืองดังกล่าวต้องยุบไปตามมาตรา ๖๕ (๕) จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคทหารราษฎร์ปัตย์ ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองไว้ดำเนินการและส่งสำเนา คำร้องให้พรรคทหารราษฎร์ปัตย์ทราบและให้ยื่นคำชี้แจงเป็นหนังสือ ต่อมาหัวหน้าพรรคทหารราษฎร์ปัตย์ (นางพยม พวงจันทร์หอม) ยื่นหนังสือชี้แจงฉบับลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ สรุปความว่า เมื่อนายทะเบียนพรรคการเมืองจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคทหารราษฎร์ปัตย์แล้ว พรรคทหารราษฎร์ปัตย์ได้ดำเนินการจัดหาสมาชิกพรรคโดยจัดทำใบสมัครสมาชิกแจกจ่ายแก่ประชาชน ทั่วไป และประกาศจัดหาสมาชิกทางหนังสือพิมพ์ไทยแลนด์อีกด้วย ต่อมาพรรคทหารราษฎร์ปัตย์ ดำเนินการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองลำดับที่ ๑ ที่จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งเห็นว่าพรรคทหารราษฎร์ปัตย์ ได้ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ แล้ว จึงไม่มีเหตุที่นายทะเบียนพรรคการเมืองจะยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคทหารราษฎร์ปัตย์ และหากศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคทหารราษฎร์ปัตย์ ก็ขอให้พรรคทหารราษฎร์ปัตย์มีฐานะเป็นพรรคการเมืองต่อไปด้วย

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง เอกสารประกอบคำร้องและหนังสือชี้แจงของพรรคทหารราษฎร์ปัตย์ แล้ว เห็นว่ามีข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะวินิจฉัยได้แล้วไม่จำเป็นต้องรับฟังพยานหลักฐานอื่นเพิ่มเติมอีก และศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ และคำวินิจฉัยที่ ๒/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยวินิจฉัยว่ากฎหมายที่ให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมือง เป็นกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญที่ตราขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒๘ (๒) ซึ่งได้กล่าวถึงเรื่องการเลิกและการยุบพรรคการเมืองไว้ อีกทั้งศาลรัฐธรรมนูญก็มีอำนาจยุบพรรคการเมืองได้ตามมาตรา ๖๓ วรรคสาม การที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจสั่งยุบพรรคการเมืองในกรณีอื่นด้วย มิใช่เป็นการให้อำนาจนอกเหนือจากที่รัฐธรรมนูญกำหนด ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจออกคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง กรณีนายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองได้ ดังนั้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนี้ พิจารณาแล้วมีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคทหารราษฎร์ปัตย์ ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า การที่นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคทหาราชฎริปไตย เนื่องจากพรรคทหาราชฎริปไตยไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งบัญญัติว่า “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา” นั้น เป็นเรื่องที่พรรคการเมืองต้องดำเนินการ ๒ ประการคือ จัดให้มีสมาชิกจำนวนห้าพันคนขึ้นไป และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา (ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง บัญชีรายชื่อภาคและจังหวัด เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดไว้ ๔ ภาค) และมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้ (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียนให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น” ข้อเท็จจริงตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง เอกสารประกอบคำร้องและหนังสือชี้แจงของพรรคทหาราชฎริปไตย ฟังได้ว่ามีเหตุตามมาตรา ๖๕ (๕) เกิดขึ้นกับพรรคทหาราชฎริปไตยตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่ศาลรัฐธรรมนูญจะสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้ เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคทหาราชฎริปไตยแล้ว คำขออื่นของพรรคทหาราชฎริปไตยไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย

โดยเหตุผลดังได้วินิจฉัยข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงสั่งให้ยุบพรรคทหาราชฎริปไตย

นายเชาวน์ สายเชื้อ

นายโกเมน ภัทรภิรมย์

นายจุมพล ณ สงขลา

พลโท จุล อติเรก

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายประเสริฐ นาสกุล

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายปรีชา เฉลิมวณิชย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายมงคล สระภู่น

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุจินดา ยงสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอิสสระ นิคิทัศน์ประกาศ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอุระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ